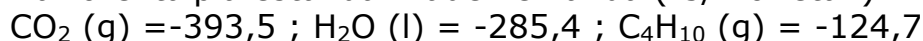

Bloke oso bati erantzun behar diozu (A edo B) eta proposatutako bost galderetatik hiru erantzun behar dituzu. Problema eta galdera bakoitzak, gehienez, bi puntu balio du.

A-1.- Formazio-entalpia estandar hauek emanda (kJ/mol-etan):

- Datu hauek aipatzen dituzten erreakzioak idatzi eta azaldu.
- alkulatu butanoaren errektuntza-beroa.
- ehaztu ezazu 50 litro ur 4 °C-tik 50 °C-ra berotzeko zer butano-masa behar den, etekina % 70ekoa dela pentsatuta.

DATUAK: Masa atomikoak: C= 12; H=1; O=16.

A-2.- 0,27 g hidrogeno zianuro (HCN) uretan disolbatzen dira, 100 mL-ko disoluzio bat osatu arte. Disoluzioaren pH-a 5,1 dela egiaztatzen da. Zehaztu eta arrazoitu itzazu puntu hauek:

- Hidrogeno zianuroaren K_a , disoziazio-konstantea.
- Neutralizatzeko, aurreko disoluzioari zenbat gramo sodio hidroxido gehitu behar zaizkion.

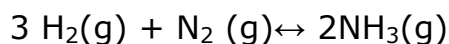
DATUAK: Masa atomikoak: H=1; C=12; N=14; O=16; Na=23

B-1.- Kontzentratutako azido nitrikoak eztainu metalikoari erasaten dio, eta eztainu dioxido solidoa, nitrogeno dioxido gaseosoa eta ur likidoa osatzen dira. Eragiketa hauek egin itzazu modu arrazoituan:

- Ioi-elektroiaren metodoa erabiliz, erreakzioa formulatu eta doitu, eta adierazi zein den oxidatzailea eta zein erreduktorea.
- Kalkula ezazu zer gas-bolumen isuriko den, baldintza normaletan neurtua, 100 g eztainguk erreakzionatzen badute eta prozesuaren errendimendua % 80koa baldin bada.

DATUAK: Sn-aren masa atomikoa = 118,7

B-2.- Temperatura batean

orekako K_c -ak 783 balio du. Temperatura berean (arrazoitu erantzunak):

- Kalkulatu K_c $2 \text{NH}_3(\text{g}) \leftrightarrow 3 \text{H}_2(\text{g}) + \text{N}_2(\text{g})$ orekarako.
- Kalkulatu K_c $(3/2) \text{H}_2(\text{g}) + (1/2) \text{N}_2 \leftrightarrow \text{NH}_3(\text{g})$ orekarako.
- Azaldu aurreko oreketan zer gertatuko den, presioa bat-batean handituz gero.
- Azaldu aurreko oreketan zer gertatuko den, katalizatzaile bat gehituz gero.

C-1.- Zure erantzuna justifikatuz:

a) Ordenatu handienetik txikienera honako elementu hauen lehen ionizazio-potentziala: Be; Li; F; N.

b) Ordenatu erradio ioniko handienetik txikienera honako ioi hauek: Be^{2+} ; Li^+ ; F^- ; N^{3-}

DATUAK: Zenbaki atomikoak: $Z(\text{Li})=3$; $Z(\text{Be})=4$; $Z(\text{N})=7$; $Z(\text{F})=9$.

C-2.-

a) Substantzia hauen artean, arrazoitu, lotura motaren arabera, zer hiru substantziak duten urtze-tenperaturarik handiena, eta ordenatu handienetik txikienera: KBr; CH_4 ; F_2 ; HCl; CH_3OH

b) Eztabaidatu era arrazoituan aluminiozko hari baten, aluminio klorurozko kristal baten eta aluminio klorurozko disoluzio baten eroankortasun elektrikoa.

DATUAK Zenbaki atomikoak: $Z(\text{C})=6$; $Z(\text{O})=8$; $Z(\text{F})=9$; $Z(\text{Cl})=17$; $Z(\text{K})=19$; $Z(\text{Br})=35$

C-3.- "Pila galvaniko bat eraikitzea" deritzon praktikan (edo haren antzeko beste batean):

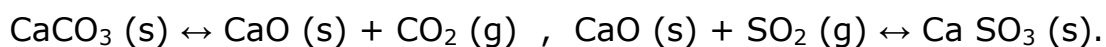
a) zal itzazu pilak dituen osagaiak eta haien funtzioa.

b) datz itzazu elektrodo bakoitzaren erreakzioak eta erreakzio globala.

c) Zer gertatuko da gatz-zubia kentzen baduzu?

DATUAK: $E^0=(\text{Zn}^{2+}/\text{Zn})= - 0,77\text{V}$; $E^0=(\text{Cu}^{2+}/\text{Cu})= 0,34\text{V}$.

C-4.- Zentral termikoetan, erabilitako erregai fosilek sufrea badute, kaltzio karbonato atomizatua injektatzen da errekontzan, erreakzio hauek gertatzeko:

a) Ingurumenari begira, azal itzazu kaltzio karbonatoa gehitzeak zer abantaila edota desabantaila eragiten duen.

b) Gaur egun, gobernuek zorrozki kontrolatzen dituzte "berotegi-efektuko gasen" igorpenak. Azalduko al zenuke efektu hori zertan datzan?

C-5.- Idatzi produktu hauek lortzeko erreakzioak eta aipatu erreaktiboak

a) 2-kloropropanoa

b) propilo-etanoatoa

c) propanona

d) azido butanoikoa